

Sobe za injektiranje- analiza i preporuke

Zagreb, 2020

ROBERT CARR FUND
For civil society networks

Adresa: Ratarska 7, 10000 Zagreb
Tel/fax: +385 1 5803 726
E-mail: let@udruga-let.hr
Web: www.udruga-let.hr | www.samohrani.com

IBAN: HR9023400091110102596 (PBZ)
MB: 1692569
OIB: 80621111596

... partner za razvoj zdrave zajednice

... partner for healthy community development

Nakladnik: Udruga za unapređenje kvalitete življenja „LET“

Ratarska 7, 10 110 Zagreb, Hrvatska

URL: www.udruga-let.hr

Kontakt: let@udruga-let.hr

Urednik:

Iva Jovović, dipl.soc.rad.

Kontributori:

Daniel Brkan, dipl.iur.

Kristina Majstorić, mag.pol.soc.

Tekst je tiskan u okviru projekta „Unaprjeđenje programa smanjenja štete u Hrvatskoj“ koji je finansijski potpomognut od Euroasian Harm Reduction Association (EHRA) i Robert Carr Zaklade.

Zagreb, 2020.

Stavovi izneseni u ovoj publikaciji isključiva su odgovornost udruge LET te ne predstavljaju mišljenje donatora.

Summary

Supervised drug consumption facilities, where illicit drugs can be used under the supervision of trained staff, have been operating in Europe for the last three decades. These facilities primarily aim to reduce the acute risks of disease transmission through unhygienic injecting, prevent drug-related overdose deaths and connect high-risk drug users with addiction treatment and other health and social services.

This policy paper provides answers if these kind of facilities are to be opened in Croatia and what are the main obstacles.

Criminal Code, article 191 criminalizes venues that enable consumers to use drugs but drug consumption facilities or safe injecting sites have been mentioned in National guidelines on harm reduction.

This policy paper and other project activities were funded by EHRA and Robert Carr Foundation.

Uvod

Soba za injektiranje (eng. „Injecting room“), a koriste se još i pojmovi soba za konzumiranje droga (eng. Drug consumption room) je prostor u kojem ovisnici mogu injektirati nedopuštene supstance pod nadzorom. Glavni cilj je *smanjenje šteta povezanih s intravenoznim konzumiranjem droga putem osiguravanja prostora u kojem se omogućava injektiranje droga pod nadzorom s ciljem smanjenja širenja zaraznih bolesti.*

U sobama za injektiranje osigurava se sterilan pribor za injektiranje droga, pružaju informacije o drogama, osnovna zdravstvena skrb, te preporuke o liječenju i tretmanu, a u istima je osiguran pristup medicinskog osoblja. Ponegdje se u navedenim prostorima pružaju usluge savjetovanja, higijenske ili druge usluge (topli obrok ili napitak) za osiromašene pojedince. Većina programa zabranjuje preprodaju droga, a pristup ovim prostorima ne uvjetuje identifikaciju korisnika. Uglavnom se radi o „jednosmjernim“ prostorima koji imaju diskretan ulaz i izlaz odvojen od ulaza, te su opremljeni priborom za reanimaciju u hitnim slučajevima i koševima za dispoziciju otpada. Kao ciljevi za uvođenje soba za injektiranje navode se: osiguranje okruženje za sigurniju uporabu droga, unaprijeđenje zdravstvenog statusa ciljane skupine te povećanje javnog reda. Smatra se da sobe za injektiranje donose korist na određenim aspektima individualnog i javnog zdravlja te društvenog reda bez uzrokovanja ozbiljnih rizika. Kako bi se navedeno postiglo, nužna je adekvatna pokrivenost, kao i politička podrška i konsenzus između ključnim dionicima. Očekivanja prema sobama za injektiranje trebaju biti realna. Međutim, smatra se da su to učinkovite intervencije javnog zdravstva osiguravajući „sigurnije okruženje“ za smanjenje rizika svojstvenih javnom korištenju droga; pri čemu se unaprijeđuje individualno zdravstveno obrazovanje koji djeluje na promjenu ponašanja među najugroženijim populacijama. Takvi prostori pružaju prednosti povećavajući broj korisnika droga kojima je omogućen pristup do zdravstvenih i socijalnih usluga, te u smanjenju javne zlouporabe droga. U Republici Hrvatskoj ne djeluju programi smanjenja šteta koji predviđaju sobe za injektiranje.

Povijest

Sobe za injektiranje razvijale su se u gradovima, u kojima je, unatoč dostupnosti različitih mogućnosti liječenja, poput supstitucijske terapije, i dalje postojala zabrinutost zbog zaraznih bolesti, smrti povezanih s drogama ili sigurnosti zajednice. Neslužbene inicijative su se pojavile u Nizozemskoj 1970.-ih godina. Te su se inicijative razlikovale od današnjih soba, po tome što im nadzor nad potrošnjom i distribucijom higijenske opreme nije bio glavni cilj. Privukle su veliki broj korisnika, ali i dilera, obzirom na probleme sa upravljanjem i pravilima ponašanja.

Prva nadzirana soba za injektiranje današnjeg tipa otvorena je 1986. u Bernu u Švicarskoj, a nakon toga uslijedile su i sobe u Baselu, Luzernu i St. Gallenu. Broj soba u Švicarskoj povećao se nakon zatvaranja otvorene scene droge početkom 1990-ih. Na području Europe sobe za injektiranje djeluju u Njemačkoj, Luksemburgu, Nizozemskoj, Norveškoj, Španjolskoj i Švicarskoj, od kojih većina u Nizozemskoj i Njemačkoj. Danas, objekata za sigurno injektiranje droga u Europi ima 90.

U Nizozemskoj je prva službena soba za konzumaciju droga otvorena 1994. u Maastrichtu. Od tada se broj soba povećavao, primarno s ciljem smanjenja problema povezanih s konzumacijom droga na ulicama i u javnim prostorima, međutim, s vremenom ciljevi su se mijenjali. Sada je glavni cilj promocija zdravlja za korisnike droga, a od 2010. ciljevi su usmjereni ka oporavku, koji uključuje društveni i osobni oporavak.

U Danskoj je otvoreno čak šest prostora za drogiranje gdje ovisnici mogu uzimati najteže droge pod strogim liječničkim nadzorom. Kroz najposjećeniju, Skyven, prođe oko 500 ovisnika svakog dana. Tamo mogu neometano ubrizgavati droge u vene ili pušiti neke teške droge kao što je crack. U Skyvenu je u svako doba dana ili noći barem dvoje ljudi; socijalni radnik i medicinska sestra.

Njih dvoje zajednički se brinu za ovisnike.

Dok medicinsko osoblje pazi na dozu i čistoću injekcije ili lule, socijalni radnici pomažu ljudima s njihovim osobnim problemima.

Aktivnosti

- Prilikom dolaska klijent ulazi u prostor čekaonice gdje se zadržava kako bi se izvršila procjena prihvatljivosti za korištenje usluge. Cilj procjene je utvrditi:
  - da li je klijent već postojeći korisnik droga (prvi korisnici su isključeni),
  - da je stariji od 18 godina,
  - ako se radi o ženskoj osobi utvrđuje se da nije trudna
  - da li je u pratnji djeteta te
  - da nije pod utjecajem alkohola.
- U slučaju pozitivne procjene, klijent se upućuje u prostor za injektiranje.
- U prisustvu medicinskih djelatnika provodi se podjela sterilnog pribora za injektiranje.
- Osoblje u svakom trenutku nadzire klijenta dok injicira supstancu i u mogućnosti je u svakom trenutku pružiti hitnu medicinsku pomoć ukoliko dođe do komplikacija.
- Nakon injiciranja, korisnik ostaje pod nadzorom još neko vrijeme dok osoblje ne procjeni da je spremna napustiti prostor.
- Pružanje informacija o pravnim, socijalnim i zdravstvenim mogućnostima, mogućnosti uključivanja u programe rehabilitacije.
- Pružanje napitaka/ili toplog obroka.

Kućni red zabranjuje trgovinu drogom i određuje osnovne higijenske zahvate.

Zakonodavstvo u Republici Hrvatskoj

Dva glavna pravna akta u Republici Hrvatskoj na području zlouporabe droga su Zakon o suzbijanju zlouporabe opojnih droga (NN br. 107/01, 87/02, 163/03, 141/04, 40/07, 149/09, 84/11, 80/13, 39/19, dalje: ZSZD) i Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, dalje: KZ).

Zakon o suzbijanju zlouporabe opojnih droga uređuje sva temeljna pitanja zlouporabe droga: uvjete za uzgoj biljaka iz kojih se mogu dobiti droge, uvjete za izradu, posjedovanje i promet droga i tvari koje se mogu uporabiti za izradu droga, nadzor nad uzgojem biljaka iz kojih se mogu dobiti opojne droge te nad izradom, posjedovanjem i prometom droga i tvari koje se mogu uporabiti za izradu droga; mjere za suzbijanje zlouporabe droga, sustav za prevenciju ovisnosti te pomoći ovisnicima i povremenim uzimateljima droga, sustav ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari i prekršajne odredbe.

Kazneni zakon uređuje najteža dijela zlouporabe droga i to kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i promet drogama u članku 190. i kazneno djelo omogućavanja trošenja droge u članku 191.

Programi smanjenja šteta povezanih s zlouporabom droga koji uključuju sobe za injektiranje u Europi i svijetu

Prema podacima agencije Europske unije Europskog monitoring centra za droge i ovisnost o drogama u 2018. godini postojalo je 90 soba za injektiranje u 8 europskih zemalja (Nizozemska, Njemačka, Švicarska, Danska, Norveška, Španjolska, Francuska i Luksemburg). U Irskoj je 2017. donese zakon kojim se uređuje uspostava i djelovanje soba za injektiranje. Iste godine u Lisabonu su određene lokacije na kojima će djelovati dvije stalne i jedna mobilna soba za injektiranje, a u Belgiji je bio u tijeku postupak savjetovanja radi donošenja zakona kojim se

uređuje osnivanje i rad soba za injektiranje. Izvan Europe sobe za injektiranje djeluju u Kanadi i Australiji.¹

SOBA ZA INJEKTIRANJE

Što je to soba za injektiranje?

Soba za injektiranje (eng. „Injecting room“) je prostor u kojem ovisnici mogu injicirati nedopuštene supstance pod nadzorom. Glavni cilj je *smanjenje šteta povezanih s intravenoznim konzumiranjem droga putem osiguravanja prostora u kojem se omogućava injektiranje droga pod nadzorom s ciljem smanjenja širenja zaraznih bolesti*. U sobama za injektiranje osigurava se sterilan pribor za injektiranje droga, pružaju informacije o drogama, osnovna zdravstvena skrb, te preporuke o liječenju i tretmanu. Zabranjena je preprodaja droga.

U kojim državama postoje sobe za injektiranje?

Prva nadzirana soba za injektiranje današnjeg tipa otvorena je 1986. u Bernu u Švicarskoj. Na području Europe sobe za injiciranje djeluju u Njemačkoj, Luksemburgu, Nizozemskoj, Norveškoj, Španjolskoj i Švicarskoj, od kojih većina u Nizozemskoj i Njemačkoj. Ukupno je u Europi otvoreno oko 90 soba za injektiranje. Sobe za injektiranje djeluju i na području Kanade i Australije.

Koji su pozitivni doprinosi uvođenja soba za injektiranje?

Osiguranje okruženja za sigurniju uporabu droga, unaprijeđenje zdravstvenog statusa cijlane skupine te povećanje javnog reda. Smatra se da su to učinkovite intervencije javnog zdravstva osiguravajući „sigurnije okruženje“ za smanjenje rizika svojstvenih javnom korištenju droga; pri čemu se unaprijeđuje individualno zdravstveno obrazovanje koji djeluje na promjenu ponašanja među najugroženijim populacijama.

Koji su mogući rizici?

Mogućnost da se upotreba droga čini prihvatljivom i ugodnijom što je u suprotnosti s ciljevima liječenja, zatim mogućnost privlačenja novih korisnika te privlačenje preprodavača droga.

Uvođenje soba za injektiranje može smanjiti štetne posljedice javne zlouporebe droga, ali ne može ne može rješiti sve ključne varijable smanjenja šteta povezanih s drogama; time se ne mijenja činjenica da korisnici kupuju svoju drogu na ilegalnom tržištu, niti može imati za cilj promjenu samog tržišta droga.

Udruga LET, Zagreb	udruga-let.hr	smanjenje-stete.com
 let@udruga-let.hr	 udruga.let	 @LetUdruga
		

Soba za injektiranje – pojam, karakteristike i pravno uređenje

Soba za injektiranje (eng. „Injecting room“) je prostor u kojem ovisnici mogu injektirati nedopuštene droge pod nadzorom. Prilikom dolaska klijent ulazi u prostor čekaonice gdje se zadržava kako bi se izvršila procjena prihvatljivosti za korištenje usluge. Cilj procjene je utvrditi:

- da li je klijent već postojeći korisnik droga,
- da je stariji od 18 godina,
- ako se radi o ženskoj osobi utvrđuje se da nije trudna,
- da li je u pratnji djeteta te
- da nije pod utjecajem alkohola.

U slučaju pozitivne procjene, klijent se upućuje u prostor za injektiranje. U prisustvu medicinskih djelatnika provodi se podjela sterilnog pribora za injektiranje.

Osoblje u svakom trenutku nadzire klijenta dok injektira supstancu i u mogućnosti je u svakom trenutku pružiti hitnu medicinsku pomoć ukoliko dođe do komplikacija.

Nakon injektiranja korisnik ostaje pod nadzorom još neko vrijeme dok osoblje ne procjeni da je spremna napustiti prostor. Za vrijeme boravka pod nadzorom korisniku se pružaju informacija o pravnim, socijalnim i zdravstvenim mogućnostima, mogućnosti uključivanja u programe rehabilitacije. Omogućuje mu se korištenje napitaka/ili toplog obroka.²

Člankom 41. ZSZD propisane su mjere suzbijanja zlouporabe droga:

- sustavno ispitivanje, otkrivanje i praćenje svih pojavnosti zlouporabe opojnih droga,
- kontinuirana provedba organiziranih preventivnih odgojno-obrazovnih programa kroz obitelj, školu, zdravstvene ustanove, udruge, vjerske zajednice i javne medije (primarna prevencija),
- rano otkrivanje i praćenje povremenih uzimatelja opojnih droga (sekundarna prevencija),
- rano otkrivanje, liječenje, rehabilitacija i resocijalizacija ovisnika (sekundarna prevencija),
- provedba programa smanjenja ponude i potražnje opojnih droga te

- druge mjere sukladno Nacionalnoj strategiji te općem i posebnim programima mjera za suzbijanje zlouporabe opojnih droga.

Člankom 44. ZSZD zabranjeno je, osim za svrhe propisanog liječenja, stavljanjem u hranu, piće ili na drugi način izlagati drugoga djelovanju opojne droge.

Članak 191. KZ uređuje kazneno djelo omogućavanja trošenja droga. U stavku 1. je propisano da tko navodi drugoga na trošenje tvari koje su propisom proglašene drogom, ili mu daje da ih troši on ili druga osoba, ili stavi drugome na raspolaganje prostor radi njihovog trošenja, ili mu na drugi način omogući njihovo trošenje, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina. Dalje u stavku 2. istog članka se navodi ako je kazneno djelo iz stavka 1. tog članka počinjeno prema djetetu ili osobi s težim duševnim smetnjama ili u školi ili na drugom mjestu koje služi obrazovanju, odgoju, sportskoj ili društvenoj aktivnosti djece ili u njegovojoj neposrednoj blizini ili u kaznenoj ustanovi, prema više osoba ili ako je djelo iz stavka 1. ovoga članka počinila službena osoba, zdravstveni radnik, socijalni radnik, nastavnik, odgojitelj ili trener iskorištavajući svoj položaj, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina, a ako je kaznenim djelom iz stavka 1. i 2. ovoga članka prouzročena smrt osobe kojoj je počinitelj dao drogu, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

Dakle, prema postojećem kaznenom zakonodavstvu u Republici Hrvatskoj nije moguće provesti program smanjenja šteta koji uključuje osnivanje i djelovanje sobe za injektiranje jer bi držanje prostora i omogućavanje njegovog korištenja radi konzumacije droga predstavljalo kazneno djelo iz članka 191. stavak 1. i 2. KZ, a korisnici tog prostora bili bi prekršajno odgovorni zbog posjedovanja droge temeljem članka 54. stavak 1. točka 1 i stavak 3. ZSZD.

Iz tog razloga nužno je prije provedbe takvog programa smanjenja šteta povezanih s zlouporabom droga izmijeniti postojeće zakonodavstvo kako se osobe koje organiziraju, upravljaju i koriste takve prostore ne bi izložile kaznenom i prekršajnom progonom.

Primjer za prilagodbu kaznenog zakonodavstva programu smanjenja šteta koji uključuje sobe za injektiranje je zakon koji je donio irski parlament; Misuse of Drugs (Supervised Injecting Facilities) Act iz 2017. godine.

Taj je zakon donesen kako bi se ostvarili uvjeti za osnivanje, izdavanje dozvola i djelovanje soba za injektiranje u sklopu programa smanjenja šteta povezanih s zlouporabom droga, radi jačanja zdravstvene zaštite intravenoznih korisnika koji injektiraju drogu na javnim mjestima, smanjenja intravenoznog korištenja droga, smanjenja količine onečišćenog pribora za korištenje droga na javnim mjestima i posljedično tome poboljšanja kvalitete života u društvu. Karakteristike tog zakona su sljedeće:

- sobu za injektiranje mogu koristiti samo intravenozni korisnici droga,
- za otvaranje soba za injektiranje potrebno je podnijeti zahtjev ministarstvu zdravstva,
- zahtjev mora imati podatke koji su pobliže navedeni u zakonu; podaci o osobi koja podnosi zahtjev, podaci o lokaciji na kojoj bi trebala biti soba za injektiranje, detaljni podaci o samom prostoru, detaljni opisi o načinu održavanja prostora i postupcima koji bi se provodili u tom prostoru, podaci o iskustvu i kvalifikacijama podnositelja zahtjeva, kao i eventualne druge podatke koje ministarstvo može zatražiti prilikom odlučivanja o zahtjevu,
- odluku o zahtjevu donosi ministar zdravstva koji se prethodno može savjetovati s zavodom za javno zdravstvo i policijom,
- prilikom donošenja odluke o zahtjevu, osim o činjenicama koje se moraju navesti u zahtjevu, vodi se računa o broju korisnika koji intravenozno koriste drogu na lokaciji za koju se predlaže otvaranje sobe za injektiranje, broju slučajeva predoziranja, broju smrtnih slučajeva nastalih zbog predoziranja i količini onečišćenog pribora za korištenje droge na lokaciji,
- u slučaju prihvaćanja zahtjeva u dozvoli se moraju navesti podaci o osobi kojoj je odobren zahtjev za vođenje sobe za injektiranje, adresa na kojoj se soba nalazi, razdoblje za koje dozvola vrijedi,
- dozvolom se mogu propisati i posebni uvjeti pod kojim se postupci unutar tog prostora moraju provoditi, kao i uvjeti pod kojim se prostor mora održavati,

- u dozvoli se navodi razdoblje za koje je dozvola izdana s tim da je ministarstvo ovlašteno opozvati dozvolu i prije isteka trajanja u slučaju nepridržavanja zadanih uvjeta,

- također i osoba koja je dobila dozvolu može odustati od vođenja sobe za injektiranje i prije isteka ugovorenog razdoblja, ali o tome mora obavijestiti ministarstvo u roku navedenom u dozvoli,

- samo intravenozni korisnici droga koji imaju odobrenje osobe koje je dobila dozvolu za vođenje sobe za injektiranje ili druge osobe koja radi po njezinim uputama, mogu koristiti sobu za injektiranje (registracija korisnika),

- na zahtjev ministarstva imatelj dozvole dužan je dati podatke o sigurnosti, korisnosti i isplativosti sobe za injektiranje, kako bi se mogla procijeniti potreba za takvim programom, ali ti podaci se ne smiju odnositi na osobne podatke korisnika,

- osoba koja je dobila dozvolu za vođenje sobe za injektiranje, kao i bilo koja druga osoba koja radi po njezinim uputama, ne može biti kazneno ili prekršajno odgovorna zbog pružanja pomoći ili savjeta intravenoznom korisniku droga koji koristi sobu za injektiranje,

- vlasnik prostora u kojem se nalazi soba za injektiranjem imatelj dozvole i druge osobe koje rade po njegovim uputama ne mogu biti kazneno odgovorne ako su dale na korištenje sobu za injektiranje registriranom korisniku radi jednokratne konzumacije droge,

- intravenozni korisnik droga koji uz odobrenje imatelja dozvole za vođenje soba za injektiranje koristi sobu za uzimanje droge, ne može biti prekršajno odgovoran zbog posjedovanja droge za vlastite potrebe.³

LET

Udruga za unapređenje kvalitete življenja
Life Quality Improvement Organisation

FLIGHT

LET

Udruga za unapređenje kvalitete življenja
Life Quality Improvement Organisation

FLIGHT

SOBA ZA INJEKTIRANJE

Soba za injektiranje – pojam i karakteristike

Soba za injektiranje (eng. „Injecting room“) je prostor u kojem ovisnici mogu injicirati nedopuštene supstance pod nadzorom. Glavni cilj je *smanjenje šteta povezanih s intravenoznim konzumiranjem droga putem osiguravanja prostora u kojem se omogućava injektiranje droga pod nadzorom s ciljem smanjenja širenja zaraznih bolesti.*

Prilikom dolaska klijent ulazi u prostor čekaonice gdje se zadržava kako bi se izvršila procjena prihvatljivosti za korištenje usluge – utvrđuje se je li već postojeći korisnik droga, stariji od 18 godina, ne smije biti u pratnji djeteta niti pod utjecajem alkohola te ako se radi o ženskoj osobi utvrđuje se da nije trudna. U slučaju pozitivne procjene, klijent se upućuje u prostor za injektiranje. U prisustvu medicinskih djelatnika provodi se podjela sterilnog pribora za injektiranje.

Osoblje u svakom trenutku nadzire klijenta dok injektira supstancu i u mogućnosti je u svakom trenutku pružiti hitnu medicinsku pomoć ukoliko dođe do komplikacija.

Nakon injektiranja korisnik ostaje pod nadzorom još neko vrijeme dok osoblje ne procjeni da je spreman napustiti prostor. Za vrijeme boravka pod nadzorom korisniku se pružaju informacija o pravnim, socijalnim i zdravstvenim mogućnostima, mogućnosti uključivanja u programe rehabilitacije.

Omogućuje mu se korištenje napitaka/ili toplog obroka.

Adresa: Ratarska 7, 10000 Zagreb

Tel/fax: +385 1 5803 726

E-mail: let@udruga-let.hr

Web: www.udruga-let.hr | www.samohrani.com

IBAN: HR902340009110102596 (PBZ)

MB: 1692569

OIB: 80621111596

... partner za razvoj zdrave zajednice

... partner for healthy community development

Programi smanjenja šteta povezanih s zlouporabom droga koji uključuju sobe za injektiranje u Europi i svijetu

Prema podacima agencije Europske unije Europskog monitoring centra za droge i ovisnost o drogama u 2018. godini postojalo je 90 soba za injektiranje u 8 europskih zemalja (Nizozemska, Njemačka, Švicarska, Danska, Norveška, Španjolska, Francuska i Luksemburg). U Irskoj je 2017. donesen zakon kojim se uređuje uspostava i djelovanje soba za injektiranje. Iste godine u Lisabonu su odredene lokacije na kojima će djelovati dvije stalne i jedna mobilna soba za injektiranje, a u Belgiji je bio u tijeku postupak savjetovanja radi donošenja zakona kojim se uređuje osnivanje i rad soba za injektiranje. Izvan Europe sobe za injektiranje djeluju u Kanadi i Australiji.

Sobe za injektiranje i zakonodavstvo u Hrvatskoj

Smatra se da sobe za injiciranje donose korist na određenim aspektima individualnog i javnog zdravlja te društvenog reda bez uzrokovanja ozbiljnih rizika. Kako bi se navedeno postiglo, nužna je adekvatna pokrivenost, kao i politička podrška i konsenzus između ključnim dionicima. Očekivanja prema sobama za injiciranje trebaju biti realna.

Dva glavna pravna akta u Republici Hrvatskoj na području zlouporabe droga su Zakon o suzbijanju zlouporabe opojnih droga. Za vođenje programa smanjenja šteta u Republici Hrvatskoj koji predviđaju sobe za injektiranje nužne su izmjene postojećeg zakonodavstva u smislu ukidanja:

- prekršajne odgovornosti iz članka 54. stavak 1. točka 1. i stavak 3. ZSŽD za slučajeve posjedovanja droga za osobnu upotrebu i jednokratnog konzumiranja u sobama za injektiranje za čije je vođenje prethodno dano odobrenje za rad od strane nadležnog ministarstva
- kaznene odgovornosti iz čl. 191. st. 1. i 2. KZ za osobe koje uz prethodno odobrenje nadležnog ministarstva sudjeluju u radu soba za injektiranje na način da te prostore korisnicima droga stave na raspolaganje radi jednokratnog konzumiranja droga, pružaju medicinsku pomoć ili savjete korisniku sobe za injektiranje dok se nalazi u tim prostorijama, kao i za vlasnike prostora u kojem se nalazi soba za injektiranje.

Udruga LET, Zagreb   udruga-let.hr   smanjenje-stete.com

 let@udruga-let.hr

 [udruga.let](#)

 [@LetUdruga](#)

Zaključak

Za vođenje programa smanjenja šteta u Republici Hrvatskoj koji predviđaju sobe za injektiranje nužne su izmjene postojećeg zakonodavstva u smislu ukidanja:

- prekršajne odgovornosti iz članka 54. stavak 1. točka 1. i stavak 3. ZSZD za slučajeve posjedovanja droga za osobnu upotrebu i jednokratnog konzumiranja u sobama za injektiranje za čije je vođenje prethodno dano odobrenje za rad od strane nadležnog ministarstva i

- kaznene odgovornosti iz čl. 191. st. 1. i 2. KZ za osobe koje uz prethodno odobrenje nadležnog ministarstva sudjeluju u radu soba za injektiranje na način da te prostore korisnicima droga stave na raspolaganje radi jednokratnog konzumiranja droga, pružaju medicinsku pomoć ili savjete korisniku sobe za injektiranje dok se nalazi u tim prostorijama, kao i za vlasnike prostora u kojem se nalazi soba za injektiranje.

Prednosti i rizici

Očekivane prednosti su smanjeni rizik od smrtnosti ciljane populacije, povećano prihvaćanje zdravstvene i socijalne skrbi, uključujući liječenje od droga te smanjenje javne upotrebe droga i problema u susjedstvu.

Mogući rizici su mogućnost da se upotreba droga čini prihvatljivijom i ugodnijom što je u suprotnosti s ciljevima liječenja, zatim mogućnost privlačenja novih korisnika te privlačenje preprodavača droga.

Uvođenje soba za injektiranje može biti učinkovito samo ako:

- su integrirane u širi okvir javne politike kao dio mreže usluga u cilju smanjenja individualnih i društvenih štete koje proizlaze iz problematične uporabe droga;
- su temeljene na konsenzusu, podršci i aktivnoj suradnji između ključnih dionika na području lokalne zajednice, a posebno u području zdravstva, policije, lokalne vlasti, lokalne zajednice i samih korisnika;
- se promatra njihova svrha – pružanje specifičnih usluga s ciljem smanjenja zdravstvenih i socijalnih šteta koje uključuju određene visokorizične populacije problematičnih korisnika droga i rješavanju potreba koje drugi odgovori nisu zadovoljili.

Ta strategija trebala bi se izgraditi na četiri stupa: prevenciji, liječenju, smanjivanju štete i pametnoj provedbi zakona. Ako gradovi uspostave koordinirani sustav te osiguraju adekvatni budžet za uvođenje "strategije na četiri stupa", značajno možemo smanjiti probleme vezane uz drogu.

Uvođenje soba za injektiranje ne može riješiti sve ključne varijable smanjenja šteta povezanih s drogama; time se ne mijenja činjenica da korisnici kupuju svoju drogu na ilegalnom tržištu, niti može imati za cilj promjenu samog tržišta droga.

LET

Udruga za unapređenje kvalitete življenja
Life Quality Improvement Organisation

FLIGHT

Što su to sobe za injektiranje?

Soba za injektiranje (eng. „Injecting room“) je prostor u kojem ovisnici mogu injicirati nedopuštene supstance pod nadzorom. Glavni cilj je smanjenje šteta povezanih s intravenoznim konzumiranjem droga putem osiguranja prostora u kojem se omogućava injektiranje droga pod nadzorom s ciljem smanjenja širenja zaraznih bolesti.

U kojim državama su otvorene sobe za injektiranje?

Na području Europe sobe za injiciranje djeluju u Njemačkoj, Luksemburgu, Nizozemskoj, Norveškoj, Španjolskoj i Švicarskoj, od kojih većina u Nizozemskoj i Njemačkoj. Trenutno je u Evropi otvoreno 90 soba za injektiranje, a djeluju i na području Kanade i Australije.

Koje su prednosti soba za injektiranje?

- smanjeni rizik od smrtnosti cijlane populacije – korisnika droga
- povećano prihvaćanje zdravstvene i socijalne skrbi
- smanjenje javne upotrebe droga

Koje su usluge dostupne u sobama za injektiranje?

- sterilan pribor za injektiranje droga
- informacije o drogama
- osnovna zdravstvena skrb
- preporuke o liječenju i tretmanu
- ponajprije i usluge savjetovanja, higijenske ili druge usluge (topli obrok ili napitak)

Sobe za injektiranje bih mogao koristiti ako...

- sam već postojeći korisnik droga (prvi korisnici su isključeni),
- stariji od 18 godina,
- nisam trudna (za ženske korisnice)
- nisam u pratiću dijeteta te
- ako nisam pod utjecajem alkohola

U sobama za injektiranje zabranjena je trgovina drogom!

Udruga LET, Zagreb   udruga-let.hr   smanjenje-stete.com

let@udruga-let.hr   [udruga.let](https://www.facebook.com/udruga.let)   [@LetUdruga](https://twitter.com/LetUdruga)

Adresa: Ratarska 7, 10000 Zagreb

Tel/fax: +385 1 5803 726

E-mail: let@udruga-let.hr

Web: www.udruga-let.hr | www.samohrani.com

IBAN: HR902340009110102596 (PBZ)

MB: 1692569

OIB: 80621111596

... partner za razvoj zdrave zajednice

... partner for healthy community development

Reference

¹Drug consumption rooms: an overview of provision and evidence, updated 7.6.2018, European Monitoring Centre for Drugs and Drugs Addiction.

² Smjernice za programe smanjenje šteta povezanih sa zlouporabom droga, Radna skupina Ureda za suzbijanje zlouporabe droga, siječanj 2016.

³ Misuse of Drugs (Supervised Injecting Facilities) Act 2017.